

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به اینکه عالم محضر خداوند است و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه و دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری ما دانشجویان و اعضای هیات علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم.

اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

۱- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضوع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائب های غیر علمی می پالایند.

۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال تجهیزات و منابع در اختیار.

۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آنبه همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.

۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۶- اصل راز داری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان ها و کشورها و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.

۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.

۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

امضاء پژوهشگر

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش : حسابداری

عنوان :

**تأثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی و ویژگی های حسابرسی مستقل بر سطح
افشای اطلاعات توسط شرکت ها**

استاد راهنما :

دکتر فرزانه حیدر پور

استاد مشاور :

دکتر آرزیتا جهانشاد

پژوهشگر :

جواد ویشلقی

تابستان ۱۳۹۲

تقدیم

به پدرم که تبلور عینی اخلاص است.

به مادرم که تبسم سبز خدا در زندگی است.

و به خواهر و برادرم که دلگرمیشان تحمل سختی ها را بر من سهل نمود.

سپاس

از استاد گرامی خود سرکار خانم دکتر حیدرپور بسیار سپاسگذارم چرا که بدون راهنمایی های ایشان تامین این پایان نامه بسیار مشکل می نمود. و همچنین از استاد مشاور خانم دکتر جهانشاد که با صبر و حوصله فراوان سوالاتم را پاسخ نمود و نیز از استاد داور آقای دکتر تاری وردی که با نکته سنجی و ریز بینی خود نقدهای لازم را در جهت اصلاح و تکمیل این اثر ایراد فرمودند بسیار سپاسگذار هستم.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب جواد ویشلقلی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۹۰۶۳۴۴۱۹۰۰ در رشته که در تاریخ ۱۳۹۲/۰۶/۱۰ از پایان نامه خود تحت عنوان تاثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی و ویژگی های حسابرس مستقل بر سطح افشای اطلاعات توسط شرکت ها با کسب نمره ۱۸ و درجه بسیار خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ : ۱۳۹۲/۰۶/۱۰

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای/خانم جواد ویشلقلی از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف هجده و با درجه بسیار خوب مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما :

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول کلیات پژوهش	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۲-۱- بیان مساله	۴
۳-۱- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن	۷
۴-۱- اهداف تحقیق	۸
۵-۱- سوالات و فرضیه های تحقیق	۸
۶-۱- متغیر های تحقیق	۹
۷-۱- قلمرو تحقیق	۱۰
۱-۷-۱- روش تحقیق	۱۰
۲-۷-۱- جامعه آماری تحقیق	۱۰
۳-۷-۱- نمونه تحقیق	۱۱
۸-۱- ابزار جمع آوری و اندازه گیری داده ها	۱۱
۹-۱- استفاده کنندگان از نتایج پژوهش	۱۱
۱۰-۱- تعریف عملیاتی متغیر های تحقیق	۱۲
۱-۱۰-۱- حاکمیت شرکتی	۱۲
۲-۱۰-۱- حسابرسی مستقل	۱۳
۳-۱۰-۱- افشای اطلاعات	۱۵
۱۱-۱- ساختار پژوهش	۱۵
فصل دوم چهار چوب نظری و پیشینه تحقیق	۱۶
۱-۲- گفتار اول: حاکمیت شرکتی	۱۷

- ۱۸-۱-۲- پیدایش مفهوم حاکمیت شرکتی ۱۸
- ۱۸-۱-۲- مفاهیم حاکمیت شرکتی ۱۸
- ۲۰-۱-۲- تئوری های حاکمیت شرکتی ۲۰
- ۲۴-۱-۲- اصول حاکمیت شرکتی ۲۴
- ۲۷-۱-۲- ویژگی های یک سیستم راهبری شرکتی خوب ۲۷
- ۳۰-۱-۲- الگوهای حاکمیت شرکتی ۳۰
- ۳۳-۱-۲- راهبری شرکتی در کشور های مختلف ۳۳
- ۳۸-۱-۲- حاکمیت شرکتی و پاسخگویی ۳۸
- ۴۳-۱-۲- حاکمیت شرکتی و کارایی بازار ۴۳
- ۴۶-۲- گفتار دوم: افشای اطلاعات ۴۶
- ۴۶-۱-۲- مفهوم افشای اطلاعات ۴۶
- ۴۷-۲-۲- کیفیت اطلاعات و شفافیت در گزارشات مالی ۴۷
- ۵۰-۲-۲- عوامل تاثیر گذار بر سطح افشای اطلاعات ۵۰
- ۵۲-۲-۲- سطوح شفافیت ۵۲
- ۵۵-۲-۲- رویکردهای مختلف برای ارزیابی کیفیت گزارشگری مالی ۵۵
- ۶۴-۲-۲- تاثیر افشای مناسب اطلاعات و شفافیت در بازار سرمایه ۶۴
- ۶۷-۲-۳- گفتار سوم: بیان روابط احتمالی بین متغیرهای تحقیق ۶۷
- ۶۷-۱-۳-۲- تعداد اعضای هیئت مدیره ۶۷
- ۶۸-۲-۳-۲- دوگانگی وظیفه مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره ۶۸
- ۶۸-۳-۳-۲- درصد مدیران مستقل عضو هیئت مدیره ۶۸
- ۶۹-۴-۳-۲- تمرکز مالکیت (سهامداران عمده) در شرکت ۶۹
- ۷۰-۵-۳-۲- درصد سهامداران نهادی ۷۰
- ۷۰-۶-۳-۲- درصد تامین مالی بانکی ۷۰

- ۷۲..... ۲-۳-۷- درصد مالکیت دولتی
- ۷۳..... ۲-۳-۸- حسابرسی مستقل و ویژگی های آن
- ۷۵..... ۲-۴-۴- گفتار چهارم: پیشینه تحقیقات
- ۷۶..... ۲-۴-۱- تحقیقات مرتبط داخلی
- ۷۹..... ۲-۴-۲- تحقیقات مرتبط خارجی
- ۸۴..... **فصل ۳ روش شناسی تحقیق**
- ۸۵..... ۳-۱- مقدمه
- ۸۶..... ۳-۲- فرضیه های پژوهش
- ۸۷..... ۳-۳- متغیر های پژوهش
- ۸۸..... ۳-۳-۱- متغیر وابسته تحقیق
- ۸۸..... ۳-۳-۲- متغیر های مستقل تحقیق
- ۹۰..... ۳-۳-۳- متغیرهای کنترلی تحقیق
- ۹۱..... ۳-۴- جامعه آماری و حجم نمونه مورد تحقیق
- ۹۴..... ۳-۵- روش انجام پژوهش
- ۹۴..... ۳-۵-۱- تحقیقات کاربردی
- ۹۵..... ۳-۵-۲- تحقیقات توصیفی
- ۹۶..... ۳-۶- ابزار گردآوری اطلاعات
- ۹۷..... ۳-۷- روش تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها
- ۱۰۰..... ۳-۷-۱- رگرسیون چند متغیره
- ۱۰۱..... ۳-۷-۲- روش های آزمون فرضیه ها
- ۱۰۲..... ۳-۷-۳- تحلیل همبستگی
- ۱۰۴..... ۳-۷-۴- آزمون معنی دار بودن در الگوی رگرسیون
- ۱۰۶..... ۳-۷-۵- روش استفاده از داده ها

۱۱۱	۳-۸- خلاصه فصل
۱۱۲	فصل چهارم تجزیه و تحلیل روش های آماری
۱۱۳	۴-۱- مقدمه
۱۱۴	۴-۲- بررسی آمار توصیفی متغیرها
۱۱۶	۴-۳- بررسی نرمال بودن توزیع متغیر وابسته
۱۱۷	۴-۴- آزمون فرضیه ها و تحلیل داده ها
۱۱۷	۴-۴-۱- فرآیند انتخاب مدل مناسب
۱۱۹	۴-۴-۲- آزمون چاو و هاسمن برای انتخاب مدل مناسب
۱۲۰	۴-۴-۳- برازش مدل با اثرات تصادفی
۱۲۴	۴-۴-۴- برآورد ضرایب رگرسیونی و نتایج آزمون فرضیه ها
۱۲۵	۴-۴-۵- روش گام به گام جهت تعیین مدل نهایی تحقیق
۱۲۹	۴-۶- بررسی اعتبار مدل
۱۳۰	فصل پنجم نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۳۱	۵-۱- مقدمه
۱۳۱	۵-۲- نتایج تحقیق
۱۳۲	۵-۲-۱- نتایج آزمون فرضیه های تحقیق
۱۴۰	۵-۳- پیشنهادات مبتنی بر نتایج پژوهش
۱۴۰	۵-۴- پیشنهادات برای تحقیقات آتی
۱۴۲	فهرست منابع و ماخذ
۱۵۲	پیوست ها:

فهرست جداول

- ۲۶ ۱-۲- جنبه های اساسی اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی.....
- ۲۹ ۲-۲- کارکرد های آرمانی نظام راهبری شرکتی.....
- ۳۸ ۳-۲- اصول راهبری شرکتی اسلامی.....
- ۵۶ ۴-۲- رویکردهای ارزیابی کیفیت گزارشگری مالی در مدل جونز و بلنچ.....
- ۵۹ ۵-۲- اجزاء تشکیل دهنده شفافیت اطلاعاتی در مدل شفافیت بوشمن و همکاران...
- ۱۱۵ ۱-۴- آمار توصیفی برای متغیرهای تحقیق.....
- ۱۱۶ ۲-۴- آزمون کلموگروف اسمیرنف برای بررسی نرمال بودن متغیر وابسته تحقیق.....
- ۱۱۹ ۳-۴- آزمون چاو برای انتخاب مدل مناسب (مدل با اثرات یا مدل بدون اثرات).....
- ۴-۴- آزمون هاسمن برای انتخاب مدل مناسب (مدل با اثرات تصادفی یا مدل با
اثرات ثابت)..... ۱۱۹
- ۵-۴- برازش مدل با اثرات تصادفی (مدل نهایی منتخب) ۱۲۱
- ۶-۴- برازش مدل با اثرات تصادفی (مدل نهایی گام به گام) ۱۲۶

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

همواره و در همه جوامع به ایجاد اعتماد و رعایت عدالت و انصاف در بین گروه های مختلف و در سطوح مختلف جامعه توجه خاصی شده و از آن به عنوان پایه و اساس توسعه پایدار در اقتصاد و جامعه یاد شده است. توانایی در بدست آوردن اعتماد در بازارهای مالی و همچنین اعتماد سازی برای کلیه طرف های ذینفع به عنوان کلید موفقیت شرکت ها و دولت ها مطرح می باشد. لیکن از زمان تشکیل شرکت های بزرگ و جدایی مالکیت از مدیریت و به نحو قابل توجهی در دنیای تجارت و بازار های کنونی، وجود تضاد منافع بین گروه های مختلف و به ویژه بین مدیران و سایر ذینفعان، سبب کتمان اطلاعات و یا ارائه نادرست آن که در قالب عدم افشای مناسب اطلاعات و عدم شفافیت بازار مطرح می شود، گردیده است و موجب شده است تا عمل اعتماد سازی برای ذینفعان مختلف زیر سوال رفته و همواره با تضعیف منافع گروهی خاص، منافع قابل توجهی عاید دارندگان اطلاعات در سطوح بالا گردد. عمدتاً، این دارندگان اطلاعات در سطوح بالا، مدیران هستند که کنترل شرکت ها و منابع را در اختیار دارند و از آنجایی که ذینفعان دیگر که در راس آنها سهامداران قرار دارند، در بیشتر اوقات امکان رسیدگی و کنترل اعمال و تصمیمات مدیران، برایشان میسر نیست و یا با هزینه های بالایی همراه است، ساز و کارهایی لازم است تا اعتماد و اطمینان را نسبت به ایفای مسئولیت افشا و شفافیت اطلاعاتی بنگاههای اقتصادی در آنها ایجاد نماید. (این تضاد منافع تحت عنوان

تئوری نمایندگی^۱ و تئوری ذینفعان^۲ مطرح می باشد.) مجموع این ساز و کارها که در تحقیق حاضر نیز به آنها پرداخته می شود، تحت عنوان ساز و کارهای حاکمیت شرکتی مطرح می گردند و تعیین میکنند که شرکت ها چگونه و توسط چه کسانی اداره شده و روند مناسب پاسخگویی و انتشار مناسب اطلاعات شرکت به ذینفعان چگونه باشد. در پژوهش حاضر علاوه بر ساز و کارهای حاکمیت شرکتی، تاثیرات حسابرس مستقل بر سیاست ها و تصمیمات شرکت از جمله کیفیت و کمیت افشای اطلاعات توسط شرکت ها، از طریق بررسی ویژگی های حسابرس مستقل نیز مورد توجه قرار گرفته است.

¹Agency Theory

²Stakeholder Theory

۱-۲- بیان مساله

اطلاعات مالی گزارش شده طی صورت های مالی، محصول سامانه های گزارشگری شرکت ها می باشد که از این طریق اطلاعات در خصوص وضعیت مالی و عملکرد شرکت ها در اختیار ذینفعان برون سازمانی قرار می گیرد. با توجه به نقشی که این اطلاعات در تصمیمات سرمایه گذاران و ذینفعان از طریق کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و تسهیل ارزیابی فرایند شرکت ها و تعیین جریان گردش وجوه در بازارهای سرمایه و نهایتاً بر اقتصاد کشور دارد، توجه به کیفیت و کمیت این اطلاعات از اهمیت بالایی برخوردار بوده و از جمله مسائل مهم در تعیین کارایی بازارهای سرمایه به شمار می رود. بازار کارآمد می تواند سرمایه ها را به خود جذب و در مسیر مناسب به کار برد و تخصیص منابع در جامعه را بهبود بخشد و از این طریق رشد اقتصادی در جامعه را فراهم آورد. در نتیجه شفافیت^۱ اطلاعات و افشای مناسب (که یکی از عوامل مهم تاثیر گذار در کارایی بازار است) می تواند در جذب و مصرف سرمایه ها و منابع در مسیر درست و نهایتاً رشد بلند مدت اقتصادی، بسیار موثر واقع شود (سینایی، داودی، ۱۳۸۸: ۴۳)، و از سوی دیگر نبود شفافیت اطلاعاتی و عدم افشای مناسب اطلاعات توسط شرکت ها، آثار منفی از خود بجای خواهد گذاشت.

با توجه به اهمیت کیفیت و کمیت افشای اطلاعات توسط شرکت ها، مساله ای قابل توجه، عوامل و ویژگی هایی از شرکت ها می باشد که بر سطوح افشای شرکت ها تاثیر گذار هستند. بررسی این عوامل و تعیین نوع تاثیر آنها می تواند در بهبود افشای اطلاعات کمک کننده باشد. هرچند مکانیزم ها و عوامل زیادی جهت همسان سازی گزارش ها و نحوه ارائه اطلاعات مالی و غیر مالی شرکت ها از سوی عوامل ناظر بر آنها ایجاد گردیده است، با این حال تفاوت های مشخصی در افشای اطلاعات بین شرکت های مختلف وجود دارد. شناسایی و تحقیق در خصوص عواملی که بر تصمیمات مربوط به افشای اطلاعات توسط مدیریت اثر می گذارد، مساله اساسی تحقیق حاضر می باشد که می تواند بر سیاست گذاران بازار، جامعه تجاری و دانشگاهیان مفید باشد. از جمله مهمترین این عوامل، مکانیزم های حاکمیت شرکتی (چه سازوکارهای درونی و چه محیط حاکمیت بیرونی) و کیفیت

^۱ Transparency

حسابرسی مستقل می باشد. حاکمیت شرکتی مجموعه ای از فرایندها، سیاستها و قوانین و نهادهایی است که بر روش یک شرکت از نظر اداره، راهبری و کنترل تاثیر می گذارد و از سوی دیگر شفافیت ساختارها و عملیات شرکتی یکی از اصول اولیه آن می باشد. یکی از مهمترین وظایفی که حاکمیت شرکتی می تواند بر عهده گیرد اطمینان دهی نسبت به کیفیت فرایند گزارش دهی مالی می باشد، مطالعات علمی نیز نشان داده است که میان حاکمیت شرکتی ضعیف و کیفیت نازل گزارشگری مالی، تحریف سود، وجود تقلب در صورت های مالی و ضعف کنترلهای داخلی رابطه وجود دارد. (حساس یگانه، ۱۳۸۳، ۱).

حسابرسان مستقل نیز با توجه به تخصص در کار و استقلالی که برای خود حفظ می کنند می توانند بر رویه ها و سیاست های صاحبکار تاثیر گذاشته و با توجه به قضاوت های حرفه ای و نوع گزارش ارائه شده، روش های حسابداری و نوع و میزان گزارشگری مالی شرکت ها را مورد تعدیل قرار دهند..

مکانیزم های حاکمیت شرکتی با تاکید بر لزوم افشاء مناسب اطلاعات و پاسخگویی شرکت ها در برابر ذینفعان، در جهت کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سرمایه گذاران عمل می کنند. مکانیزم های حاکمیت شرکتی بخصوص در جایی که قوانین الزام آور دولتی ضعیف هستند می توانند بطور موثر عمل کنند. در چنین شرایطی که الزامات دولتی در سطح ضعیف می باشد شرکت ها ممکن است تن به مکانیزم هایی بزنند که باعث افزایش شفافیت بیشتر نسبت به شرایط وجود الزامات دولتی شود و در چنین شرایطی عنوان می شود که حاکمیت شرکتی در سطح دولت (الزامات دولتی) و حاکمیت شرکتی در سطح شرکت ها به صورت جایگزینی با هم عمل می کنند. (برگر^۱، گرانیگ^۲، ۲۰۱۳: ۵۵).

همانطور که بیان شد، در این پژوهش تلاش شده است با توجه به اهمیت نقش مکانیزم های راهبری شرکتی در بهبود کارایی بازار سرمایه و تاثیر آن بر شفافیت اطلاعاتی شرکت ها، رابطه بین مکانیزم

¹ Jürgen Ernstberger

² Michael Grüning

های حاکمیت شرکتی و نیز ویژگی های حسابرس مستقل (به عنوان نمایندگان از سوی ذینفعان و یکی از انواع ابزارهای کنترلی) با کیفیت افشای اطلاعات مورد بررسی قرار گیرد. (لازم به توضیح است که در اکثر منابع و تحقیقات گذشته، حسابرسی شرکت توسط حسابرسان مستقل، به عنوان جزئی از مکانیزم های بیرونی حاکمیت شرکتی در نظر گرفته شده است. لیکن در این تحقیق با توجه به اهمیت بارز نقش حسابرسان مستقل در بهبود شفافیت اطلاعاتی شرکت ها، سعی شده است تا با توجه بیشتر به این نقش و در نظر گرفتن ۴ مورد از ویژگی های حسابرس مستقل، ویژگی های حسابرس مستقل به عنوان یکی از متغیر های مستقل تحقیق در نظر گرفته شود)

۱-۳- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن

با توجه به اینکه نهادها و شرکت‌ها براساس اطلاعاتی که در گزارشات مالی ارائه می‌دهند مورد ارزیابی قرار می‌گیرند، بنابراین چه در بازارهای توسعه یافته و چه در بازارهای درحال توسعه، درخواست برای شفافیت و افشای هرچه بیشتر طی گزارشات مالی افزایش یافته است. شفافیت هرچه بیشتر در بازارهای مالی می‌تواند سبب افزایش مسئولیت پذیری و پاسخگویی در راستای جلب اعتماد عمومی و کاهش فساد و تقلبات گردد. با افزایش اعتماد عمومی و آگاهی هرچه بیشتر جامعه و سرمایه‌گذاران، جلب سرمایه‌ها به سمت بازارهای سرمایه و از سوی دیگر کارایی این بازارها افزایش می‌یابد. همچنین افزایش در کیفیت و کمیت اطلاعات افشا شده می‌تواند سبب کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و بهبود تخصیص سرمایه سرمایه‌گذاران گردد. اهمیت دسترسی به اطلاعات مناسب و مرتبط با موضوع تصمیم به حدی است که در جوامع دموکراتیک، شفافیت اطلاعات و امکان دسترسی به آن را در شمار حقوق سرمایه‌گذاران در نظر می‌گیرند (حجازی، رحمانی، مظفری، ۱۳۸۹: ۲۵).

از سوی دیگر گزارشات مالی غیر شفاف و مساله عدم اطمینان نسبت به اطلاعات ارائه شده شرکت‌ها، تاثیر منفی بر رفتار سرمایه‌گذاران خواهد داشت و می‌تواند سبب تخصیص نامناسب منابع مالی و برآورد های نادرست در تعیین ارزش شرکت‌ها گردد. از اینرو توجه به عواملی که تعیین‌کننده سطوح افشای اطلاعات و شفافیت مالی و غیر مالی شرکت‌هاست اهمیت قابل توجهی خواهد داشت. از سوی دیگر از جمله مهمترین عوامل در تعیین سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های مدیریت در زمینه‌های مختلف از جمله سطوح افشای اطلاعات شرکت، مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی و کنترل و نظارت‌های اعمال شده از سوی حساب‌برسان مستقل می‌باشد. مکانیزم‌های کنترلی، نظارتی و حاکمیتی شرکت بطور مستقیم و غیر مستقیم از طریق تاثیر بر نوع و میزان اطلاعات افشا شده و تحت نظارت و کنترل قرارداد عملکرد و تصمیمات مدیریت شرکت، در سطح خرد در جهت افزایش منافع تمامی ذینفعان و در سطح کلان افزایش منافع کل جامعه و توسعه اقتصاد، می‌تواند نقش موثر ایفا کند.

۱-۴- اهداف تحقیق

از آنجا که سطوح افشای اطلاعات از نظر کمی و کیفی با توجه به میزان تاثیر گذاری آن در جهت ایجاد محیط اطلاعاتی شفاف در بازار های مالی و در کل اقتصاد نقش به سزایی دارد، تحقیق و بررسی در جهت شناسایی عوامل تاثیر گذار بر آن و میزان و نحوه تاثیر این عوامل دارای اهمیت بالایی می باشد. از اینرو هدف از این تحقیق نیز بررسی مهمترین عوامل تاثیر گذار یعنی سازوکارهای درونی و بیرونی حاکمیت شرکتی و کیفیت کار حسابرس مستقل بر سطوح افشای اطلاعات توسط شرکت های موجود در بورس اوراق بهادار تهران است تا با شناسایی پارامترهای موثر و تاکید هرچه بیشتر بر آنها، بتوان گامی در جهت بهبود گزارشگری مالی توسط شرکت ها برداشت.

۱-۵- سوالات و فرضیه های تحقیق

تحقیق حاضر شامل سه فرضیه اصلی و فرضیه های فرعی مرتبط می باشد و با توجه به سوال اصلی پژوهش که عبارت است از اینکه ((آیا مکانیزم های حاکمیت شرکتی و ویژگی های حسابرس مستقل بر سطوح افشای اطلاعات تاثیر می گذارد یا خیر؟)) شکل گرفته اند. و به شرح زیر بیان می گردند:

فرضیه اصلی ۱: بین سازوکارهای درون سازمانی حاکمیت شرکتی و سطح افشای اطلاعات رابطه مثبت وجود دارد.

فرضیه های فرعی مرتبط

۱. بین تعداد اعضای هیئت مدیره و سطح افشای اطلاعات رابطه مثبت وجود دارد.

۲. بین تفکیک وظایف مدیر عامل با وظایف رئیس هیئت مدیره و سطح افشای اطلاعات رابطه مثبت وجود دارد.

۳. بین درصد مدیران مستقل عضو هیئت مدیره و سطح افشای اطلاعات رابطه مثبت وجود دارد.

فرضیه اصلی ۲: بین سازوکارهای بیرونی حاکمیت شرکتی و سطح افشای اطلاعات رابطه مثبت وجود دارد.